

Razvoj modela digitalne infrastrukture Staroslavenskoga instituta – DigiSTIN

Ana Mihaljević

amihaljevic@stin.hr

Staroslavenski institut

Staroslavenski institut

- središnja hrvatska akademska ustanova za istraživanje hrvatske glagoljice i glagoljaštva
- interdisciplinarno istraživanje hrvatske srednjovjekovne glagoljične baštine u hrvatskome i europskome kontekstu

и ље вија са већим већим и ље
ршије шака шака тијеси. **Л**овјети
ије. **Г**оњији већији и **Г**оњији **З**ади.
Зади. **Г**оњији и љеси **В**ије. **Л**е је вије.
Ле. **Г**оњији већији и љеси. **Г**оњији. **Л**е.
Кекији. **К**екији и љеси је је вије
и љеси. **К**екији већији и љеси
и љеси. **К**екији и љеси вије и љеси. **К**екији

и љеси. **Б**рзотији је вији. **Г**оњији
и љеси и љеси. **Л**е. **Г**оњији.
Ле. **К**екији њији и већији и
и љеси. **Л**е. **Г**оњији и љеси. **Л**е.
Ле. **Г**оњији и љеси. **Л**е. **Г**оњији
и љеси. **Л**е. **Г**оњији и љеси. **Л**е.
Ле. **Г**оњији и љеси. **Л**е. **Г**оњији
и љеси. **Л**е. **Г**оњији и љеси. **Л**е.
Ле. **Г**оњији и љеси. **Л**е. **Г**оњији
и љеси. **Л**е. **Г**оњији и љеси. **Л**е.
Ле. **Г**оњији и љеси. **Л**е. **Г**оњији
и љеси. **Л**е. **Г**оњији и љеси. **Л**е.

O projektu

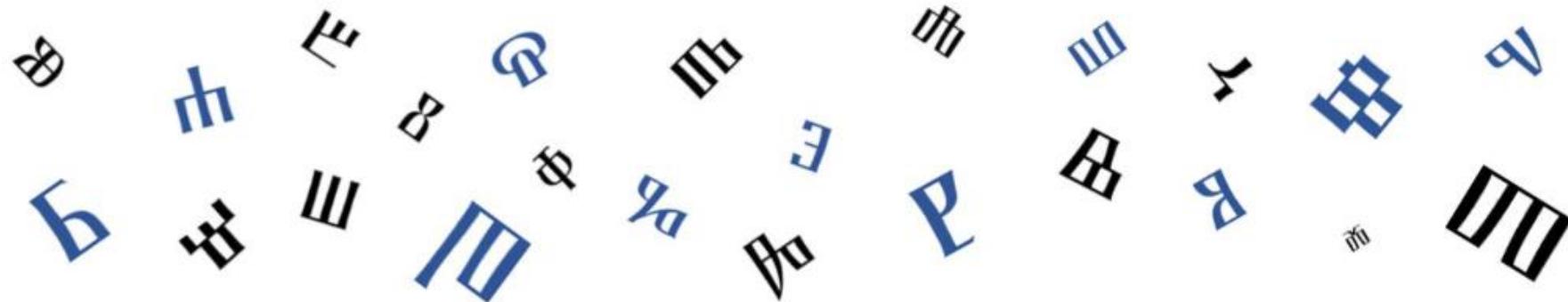
- razdoblje: 2024. – 2027.
- voditeljica: Ana Mihaljević
- suradnici:
  - Marko Brklačić
  - Dajana Čosić
  - Marta Kontić
  - Petra Matović, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
  - Igor Medić
  - Josip Mihaljević
  - Jurica Polančec
  - Iva Stamenković, Osnovna škola Sveta Nedelja
  - Ana Šimić
  - Jozo Vela
  - Vida Vukoja

Ciljevi projekta

- razvoj digitalne infrastrukture Staroslavenskoga instituta
- razvoj institutske domene stin.hr
- istražiti i izraditi model digitalizacije i retrodigitalizacije *Rječnika crkvenoslavenskoga jezika hrvatske redakcije*
- izraditi e-gramatiku hrvatskoga crkvenoslavenskog jezika
- razvijati unutrašnje institutske i javno dostupne baze
- izraditi obrazovne igre, virtualne izložbe te portal s obrazovnim materijalima
- razvijati suradnju s obrazovnim sustavom
- popularizacijske aktivnosti
- interpretacijski centar za hrvatsko glagoljaštvo
- HTR izvornih tekstova, doradživanje postojećih i izrada novih modela
- razvijati institutsku bazu glagoljaškoga pjevanja
- razvijati institutske društvene mreže, kao što su Facebook i YouTube
- izrađivati materijale za kulturnu rutu

Glagoljica u školi

Pozivamo sve učitelje hrvatskoga jezika koji predaju u osnovnim školama i koji bi željeli da se ove ili sljedeće šk. god. u njihovoј školi održi predavanje *Glagoljica i glagoljaštvo* ili voditelje glagoljaških skupina zainteresirane za održavanje radionice čitanja različitih glagoljičnih spomenika da se javе na e-adresu: amihaljevic@stin.hr.

Glagoljica i broevi – prezentacija

Glagoljica i broevi – listić

Nastavni listić – Dan hrvatske glagoljice – za velike

Nastavni listić – Dan hrvatske glagoljice – za malene

Predavanja i radionice za škole

Nestašni glagoljaši

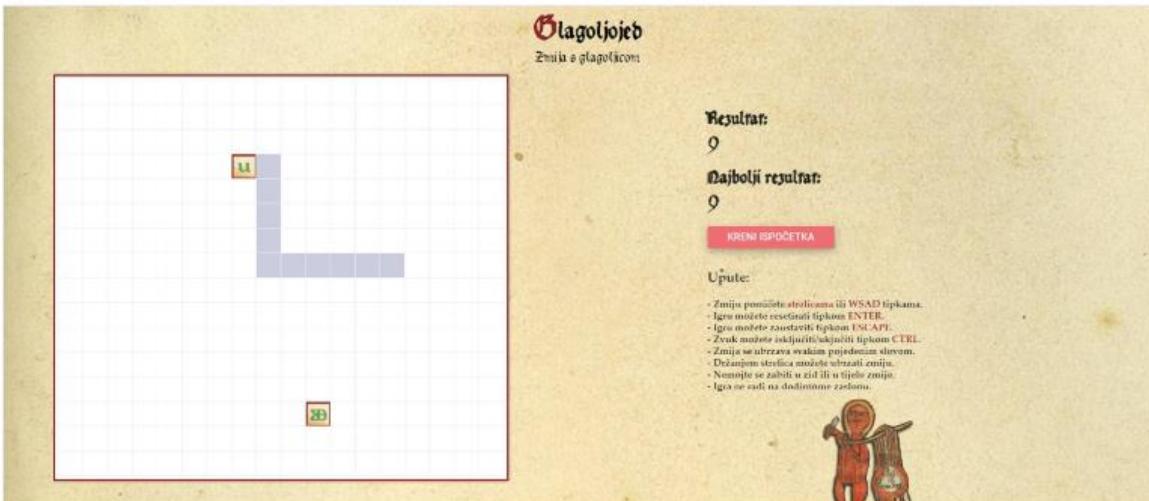
РЕЧЕНИЈА ВЪЗГЛАГОДИТЕЛСКИЯ

Grafit iz Huma

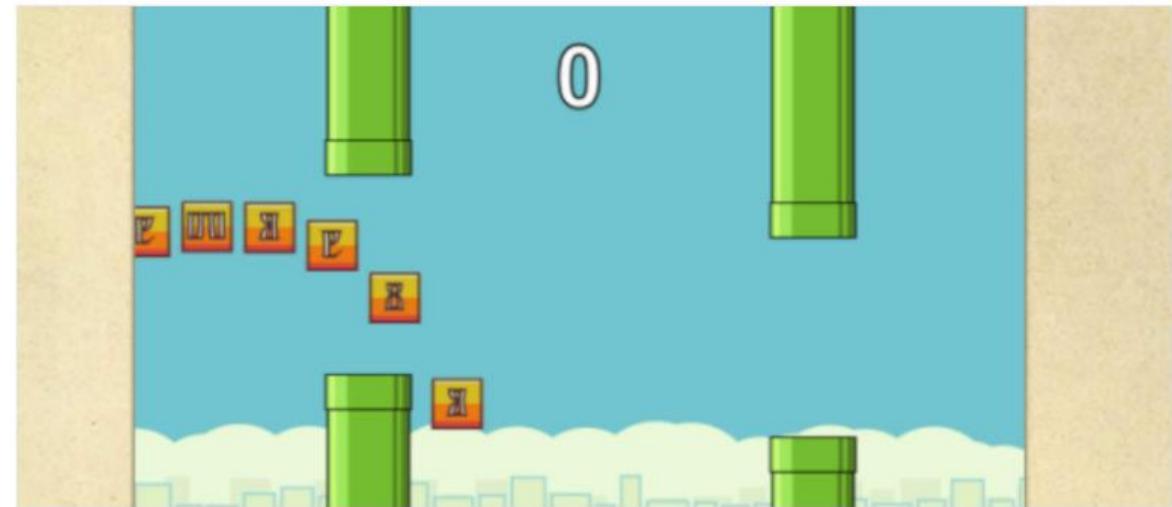
Obrazovne igre

Glagoljoed

Glagoljoed je igra u kojoj igrači kontrolirajući tijelo zmije čija je glava latinično slovo gutaju glagoljična slova.

I G R A J

Leteća glagoljica

Igra s glagoljičnim slovima inspirirana igrom Flappy bird. Igrač može upisati riječ do 8 znakova od kojih će se svako slovo riječi pretvoriti u leteći blok.

I G R A J

Obrazovne igre

Pamtilica s glagoljicom

Igra pamtilica s glagoljičnim slovima obrazovna je igra i može poslužiti kao zabavno sredstvo za učenje glagoljice.

IGRAJ

Osmosmjerka s glagoljicom

Osmosmjerka s glagoljicom u kojoj igrači trebaju pronaći riječi s popisa. Riječi se svaki put izmjenjuju i nalaze na drukčijim položajima u tablici, pa nijedna nova igra nije ista.

IGRAJ

Obrazovne igre

**DOVUCI GLAGOLJIČNA
SLOVA NA PRAVO MJESTO**

PRISTISNI KRUŽIĆ ZA ODABIR IGRE

- **1. SLOVA**
- **2. BROJEVI**
- **3. BROJEVI I SLOVA**

OVA IGRA IZRAĐENA JE
U SKLOPU PROJEKTA DIGISTIN

11/14
Жиљак (žrlac)

smutljivac
proždrljivac
smrdljivac
nostrpljivac

Točno
+69

Жиљак (žrlac) – proždrljivac
(volje rečeno – gurman).

žrlac ljubit' praščića

Glagoljska riječ mjeseca – kviz

Provjerite svoje znanje hrvatskih crkvenoslavenskih riječi!

I G R A J

RJEČNIK CRKVENOSLAVENSKOGA JEZIKA HRVATSKE REDAKCIJE

ћ ѕ џ њ љ ј џ ћ ѕ

(sic!) i het'tēe (sic!) i pročee sie potr(ē)bilś esi PsFr 40a τῶν Ἀμορραίων CommPs 43,3; da izvedu vi ot stuženiē ejupt'skago na z(e)mlju hananēju i ateē i amorēe i perezēe i evēe i buzēe i erēe BrVO 193b amorēa Vat, 91b N₂ 92b εἰς τὴν γῆν τῶν ... Ἀμορραίων *in terram* ... *Amorrhæi* Ex 3,17.

8

АМОРРЕЙСКЬ, -и adj.

etiam амаренськъ, амаренська
Br; PsLob Fr; CPar

amorejski; of the Amorites; — Ἀμορραίων (gen.); *Amorrhæi* (gen.), *Amorrhæorum* (gen.); - ad *Amorrhæum* pertinens (v. **аморти**): i ubivšumu c(ēsa)ri krēpkie seona c(ēsa)ra **амореїска** PsLob 86r CPar 117r **amarēiska** PsFr 111b βασιλέα τῶν Αμορραίων *regem Amorrhæorum* Ps 135,19; izbi c(ēsa)ri krēpkie seona c(ēsa)ra **амореїска** PsLob 85v CPar 116r **amarēiska** PsFr 109d βασιλέα τῶν Αμορραίων *regem Amorrhæorum* Ps 134, 11; vodili vi po pustini ... ēko naslēdovati z(e)mlju **амореїску** BrVO 448a N₂ 255d τὴν γῆν τῶν Αμορραίων *terram Amorrhæi* Am 2,10; v selēh' amorēiscēh' vseliše se PsFr 64r τῶν Ἀμορραίων CommPs 77,55. - Exh.

8

Vb, 9c πρὸς ... υἱὸν Αμώς *filius Amos* Is 2,1; vidēnie isaie s(i)na **amosova** BrVO 9a Vat, 1d Pm 1d υἱὸς Αμώς *filius Amos* Is 1,1; - exh.

2. pro Amon (gen.) v. **амонъ** sub 2.
S

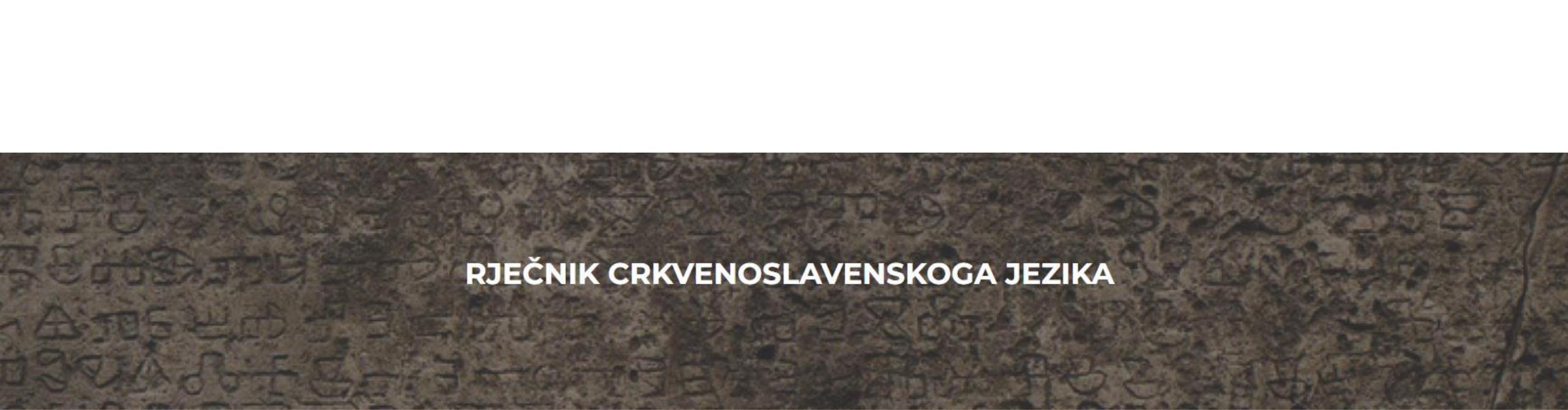
АМОСЬ, -а m., nom. propr.

sub 1b tantum **мось**
M; Br; COxf

1. *Amos; Amos; — Ἀμώς; Amos:*
a) unus e prophetis minoribus: togda proricaše **амосъ** i osiē BrVO 327d cf. 4Rg 15,1; čte(nie) **amosa** pr(oro)ka MVat, 148b Nov 143d Lab 123a *lectio Amos prophetæ*; slovesa **amosa** ēže bēše v kariatiarimē BrVO 446d Vat, 235a N₂ 255a Pm 179c Bar 288a λόγοι Αμώς *verba Amos* Am 1,1; i vidih' tu isaiju i eremiju i ezekiju i **amosa** i mehiē COxf 4b; sl(o)vo eže g(ospod)ъ reče **amosomъ** pr(o)-r(o)k(o)mъ BrVO 381d N₂ 220c *per Amos prophetam* Tob 2,6;

b) filius Nahum, unus e maioribus Christi: kto b(i)si mataē kto b(i)si **мосъ** MNov 263a τοῦ Ἀμώς *qui fuit Amos* L 3,25.

2. pro 'Αμώς, 'Αμών, Amon v. **амонъ** sub 2.
SA

RJEČNIK CRKVENOSLAVENSKOGA JEZIKA

ИЗГЛЕДАТИ

изгледати, -аю, -аеши ipf. et pf.

MVat₄ Lab; Br

temeljito pogledati, temeljito gledati, razgleda(va)ti; examine, inspect, look about; — περιβλέπεσθαι; circumspectare, prospicere: egda vnide i(su)sъ v' er(u)s(o)l(i)m' smete se v'sъ grad' gl(agol)e kto sa est' i vnide v cr(ê)k(ъ)v' i izgleda vse
MVat₄ 31d Lab 31a/b περιβλεψάμενος πάντα *circumspectis omnibus* Mc 11,11; оče gl(agol)juću ijude siē se ēvi se čestъ etera **iz'gledajučiē** iz' gori BrVO 417a Vat₅ 223d **iz'gledajući** N₂ 243a *apparuit pars quaedam prospiciens de monte*
1Mach 4,19; t(a)ko gredući i **izgledajući** juže po pustini i naide kamennu goru pod nejuže vrhomъ vidē veliju pećь êže se etrimъ kamenemъ zapiraše BrN₂ 361c. – Exh.

Cf. извидѣти

A(1. izglédati, 2. izgledati)

ИБО conj.

M; Br; Ps; RitKlim; CKlim Grš; RegBen; FgKuk Vb Period Jac Nicod

1. conj. explic. affectiva *ta, i; indeed, verily*; — καὶ γάρ, δέ; nam, etenim, et, quippe, tamen: vistinu i ti ot onēh' esi **ibo** i besēda twoē êvē te tvori' MVat₄ 75c Nov 76c Roč 63c Lab 67a καὶ γὰρ ἡ λαλία σου δῆλοόν σε ποιεῖ *nam et loquela tua manifestum te facit* Mt 26,73 || **ere** CPar 242v; sim. BrVO 230a Vb₁ 150c N₂ 111c Pm 105b; ni posmējut mi se vراzi moi **ibo** vsi žduće te ne postidet se MVat₄ 1d Nov 2d Roč 1c Lab 1d BrAc 5c PsLob 14v Par 17v Fr 24b RitKlim 99v καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν *etenim universi qui sustinent te non confundentur* Ps 24,3; počto othodiši brate **ibo** i pivo cēlo imamъ BrLab 135a; dom' že isprlēněp estъ blagouhaniē mirъ isplněněp estъ glasa blagago **ibo** blagouhanie glasъ blagi estъ BrVO 226a Vb₁ 147c Vat₅ 106a N₂ 109b *nam odor bonus fama bona est.* — Cf. **ВЪСТЕ, ЗАИСТО, ИДѢ, ИДѢЖЕ.**
2. conj. causativa (explicativae propinqua) *jer; because*; — ἀνθ' ὅν, γάρ; quoniam, eo quod: i vz'veselet se iže pravi sut' **ibo** rosa êže ot b(og)a e(sty) iscēlaet' e FgNicod 1ab *quoniam ros qui est a Domino sanitas est illis*; na kolēno grēšnih turskih i na četiri ne obraču **ibo** zatvoriše plēnenie svršenoe vъ idumēi BrVat₅ 235b N₂ 255b ἀνθ' ὅν συνέκλεισαν αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμῶν εἰς τὴν Ιδουμαίαν *eo quod concluderint captivitatem perfectam in Idumaea* Am 1,9 || **зане** VO 447b; rekosta voina k nemu ničesože ne stvori sebē zla druže dobri **ibo** vlhva ta sdē esta FgPeriod b oi γὰρ ἄνθρωποι ὥδε εἴσιν; voina rekosta k <s>ebē idēvē i poimevē is<ka>tela eju **ibo** dioskoridb <v>inē eju primēsi se i žestok estъ protivu nama FgPeriod d ὥστε δικαιολογεῖσθαι πρὸς διοσκορίδην; — cf. **аре, еда, елмаже, зане, занеже, зачто, зачъ, ида, идѣ, идѣже, понеже, ъко.**
3. conj. copul. cum notione affirmativa vel grad. *pa i, штоши i, чак i, te; for indeed, and even, moreover, and indeed*; — καὶ γάρ, καίγε, καὶ; etenim, autem, denique: z(e)mila potrēse se **ibo** n(e)b(e)sа kanuše ot lica b(og)a sinae PsLob 42v Par 39r BrAc 15b καὶ γὰρ οἱ οὐπαροὶ ἔσταξαν *etenim caeli distillaverunt* Ps 67,9 || **i vistinu** CPar 57r; posrēdě rukoveti da sъbiraet' i ne posramite ee i noseče ponesite ei **ibo** napitējuče napitēite ju ot prъgi BrVO 464c καὶ γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ Ru 2,16; vndeši na gumno na ne pokažeši se muževi doideže skončaet' p'e i ēdi **ibo** idet' spati i uvēsi město idēže spiti i prideši BrVO 465a καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν *quando autem ierit ad dormiendum* Ru 3,4; koliko krat že pokajut' se ... da imъ b(og)ъ n(e)b(e)ski silu protivu stati **ibo** hananeē c(ēsa)ra i evušeē i perezēē ... i vse krépkie v' ešebonē prostrēše i z(e)mle i gradi ihъ ti udr'žaše BrVO 389a Vat₅ 209d N₂ 228b <i>**bo** Vb₁ 248c *denique* Jdt 5,20.
4. conj. cum notione advers. aut concess. *ali, a ipak, no, premda; and yet, but, however, although*; — καὶ γάρ, καίγε; etenim, sed, tamen, cum: мно<ž>iceju braše se <s>бъ mnoju ot junost<1 m>оee **ibo** ne прēmogu mene FgKuk 1a PsLob 84r Par 76v Fr 106c RitKlim 2v BrVO 97a MVat₄ 62c καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν moi *etenim non potuerunt mihi* Ps 128, 2 || **i vistinu** CPar 114r; vsa eliko rečeši stvoru ti ... ēko istinoju bližika ti es(ъ)ть **ibo** аче estъ bližēi mene bližika ... аче poimetъ te to blago da blažēi budetъ BrVO 465b καὶ γε ἔστιν ἀγχιστεὺς ἔγγιών ὑπὲρ ἐμέ sed est alias me propinquior Ru 3,12; v' neiže semr'ti podobaetъ sl(a)viti se o isp(o)v(ē)di g(ospod)a n(a)šego is(u)h(r̄st)a **ibo** v' nei mislъ moē vel'mi skrušaet' se ēko bog(a)tstvo moe eže b(og)u dati obečaň tujimъ i nečist(i)vimъ doselē rabotaetъ BrLab 160a Vat₆ 205b Vb₄ 93d Vat₁₉ 375c Bar 462a *tamen in eo mens mea conteritur* || **ере** Pm 284c; otvečav' avraam' reče ēko edinoju počeh' gl(agol)ati da g(lago)lju k' g(ospod)u moemu **ibo** esm' prah' i popel' BrVO 143b N₂ 68d ἔγώ δέ εἰμι γῆ καὶ σποδός *cum sim pulvis et cinis* Gn 18,27.
5. conj. cum notione conclusiva *dakle, stoga, i tako; hence, (and) thus*; — unde, ergo, igitur: šuē bo zn(a)m(e)nuet' s'dēšnuju žizn' a desnaē žizn' vēčnuju ... **ibo** ... podobnē anj(e)l' ... vъzvēstiti vēčnuju ego žizn' prišl' bēše BrVb₁ 163c VO 248b N₂ 122a *ergo* || **јуže bo** Vat₅ 117a; **ibo** brat'ē ako želēemo kъ umileniju višnago svršeniē doiti k visoti n(e)b(e)skoi ... smēreniemъ lize se RegBen 13a *unde*; **ibo** egda sveti gradъ obital' bi se ... bivaše da sami c(ēsa)ri i knezi město prēvelieu častiju dostoino držali bi BrVO 424d Vat₅ 227c <i>**bo** N₂ 246b *igitur* 2Mach 3,1.

Cf. **бо, вистину, ере, же, оубо**

E-gramatika

Imenice

Pri sklonidbi imenica treba voditi računa o dvjema činjenicama:

- ē* se katkad zamjenjuje s *e* ili *i* (ili obratno)
- glavne sklonidbe utječu na sporedne i obratno.

Glavne sklonidbe

A-sklonidba

To je glavna sklonidba imenica ženskoga roda. Može biti nepalatalna ili palatalna. Palatalna sklonidba naziva se *ja*-sklonidbom. Prema *ja*-sklonidbi sklanjaju se imenice kojima je posljednji suglasnik u nominativu jednine palatal *č*, *ž*, *š*, *ć*, *c*, *z*, *žd* ili *f*, intervokalno *[j]* ili palatalizirani *l* ili *n*.

padež	ženski rod					
	<i>a</i> -sklonidba			<i>ja</i> -sklonidba		
	jednina	množina	dvojina	jednina	množina	dvojina
N	žena	ženi	ženê	svêča	svêče	svêci
G	ženi	ženę	ženu	svêče	svêćę	svêću
D	ženê	ženamъ	ženama	svêči	svêćamъ	svêćama
A	ženu	ženi	ženê	svêču	svêče	svêči
V	ženo	ženi	ženê	svêče	svêče	svêči
L	ženê	ženahъ	ženu	svêči	svêćahъ	svêću
I	ženoū	ženami	ženama	svêčeū	svêćami	svêćama

O-sklonidba

To je glavna sklonidba imenica muškoga i srednjega roda. Može biti nepalatalna ili palatalna. Palatalna sklonidba naziva se *jo*-sklonidbom. Prema *jo*-sklonidbi sklanjaju se imenice kojima je posljednji suglasnik u nominativu jednine palatal *č*, *ž*, *š*, *ć*, *c*, *z*, *žd* ili *f*, dočetno *i* *[j]* iza vokala ili palatalizirani *l* ili *n*. Srednji rod razlikuje se od muškoga roda jer su mu N, A i V jednaki.

padež	muški rod					
	<i>o</i> -sklonidba			<i>jo</i> -sklonidba		
	jednina	množina	dvojina	jednina	množina	dvojina
N	drugъ	druzi	druga	križъ	križi	križa
G	druga	drugъ	drugu	križa	križъ	križu
D	drugu	drugomъ	drugoma	križu	križemъ	križema
A	drugoū/drugoū	drugami	drugoū	križū	križimъ	križoū

Repozitorij glagoljaškoga pjevanja

Virtualne izložbe

Žgombićev
zbornik

UVOD KNJIGA PUTUJE KODEKS ISTRAŽIVAČI KNJIŽEVNI KUTAK MEDICINSKI KUTAK ZABAVNI KUTAK
BIBLIOGRAFIJA

KODEKS ▾ ISTRAŽIVAČI ▾ COD. SLAV. 8 ▾ ZABAVNI KUTAK ▾ BIBLIOGRAFIJA

MISAL KNEZA NOVAKA

650. obljetnica prvoga
datiranoga glagoljskog misala

1368.–2018.

Profil na Facebooku

Staroslavenski institut

2 d. ·

MEOW CAT

Krasna zemљa, glagoljaška Istra mila dala je mnoge hrvatske majstore napisane i ispjevane riječi.

Među njima je i mladić koji je u subotu navečer osvojio europsku publiku svojom zaraznom pjesmom, koja ima i glavu i rep, energičnom izvedbom i neodoljivom karizmom... Prikaži više

Kanal na YouTubeu

Staroslavenski institut

@StaroslavenskiInstitut · 64 subscribers · 16 videos

YouTube kanal Staroslavenskoga instituta, središnje hrvatske akademske ustanove za istra... >

Customize channel

Manage videos

Home Videos Community

Latest

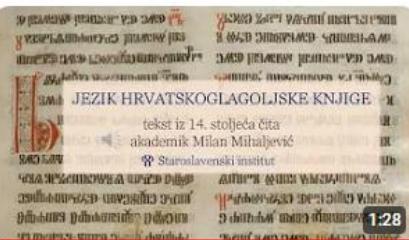
Popular

Oldest

Hrvatskoglagolska „Judita“ – poznavao ju je i Marko Marulić

65 views • 3 weeks ago

Drevni jezik hrvatskih glagoljaša – poslušajte!

49 views • 1 month ago

Glagoljica i hrvatskoglagolska baština (Marko Brklačić)

137 views • 1 year ago

Glagolske riječi i njihov Rječnik (Dajana Ćosić)

109 views • 1 year ago

Strojno preslovljavanje glagoljice: prijelomni doseg digitalne humanistike (Jozo Vela)

47 views • 1 year ago

Knežev novo ruho – Novakov misal kodiran za budućnost (Sandra Požar)

79 views • 1 year ago

Libro od mnozijeh razloga u hrvatskoj i svjetskoj književnosti (Kristian Paskojević)

42 views • 1 year ago

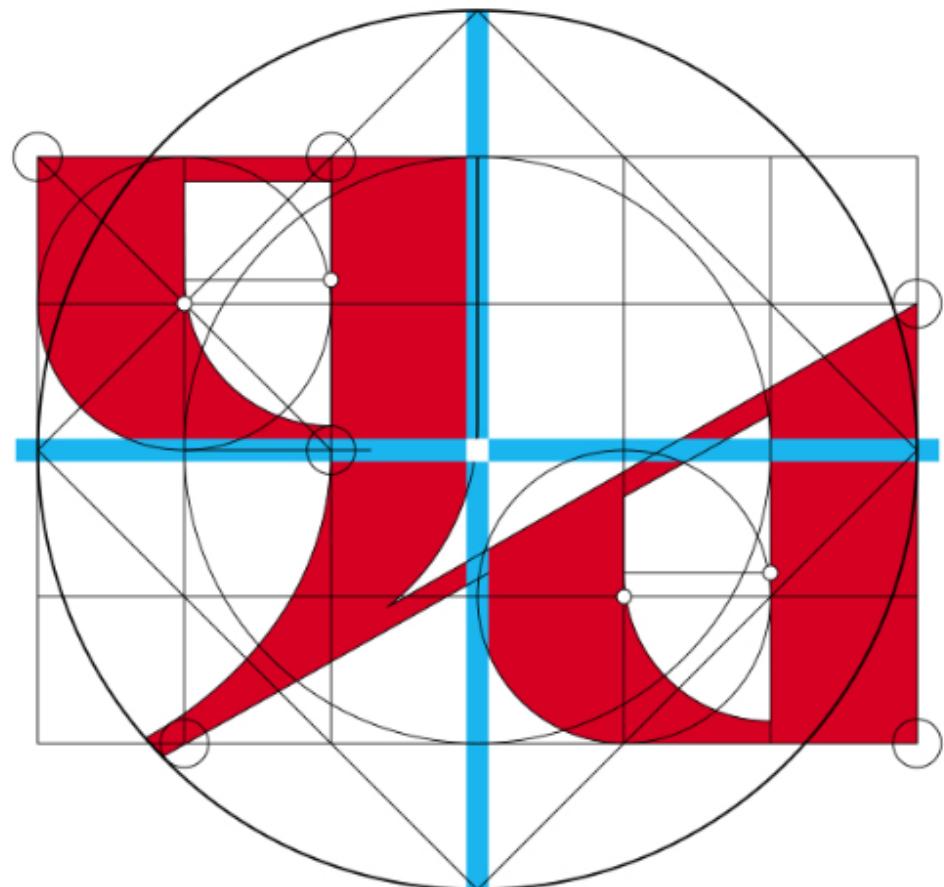

Stvaranje digitalnoga korpusa beramskih misala i brevijara (Ana Mihaljević)

166 views • 1 year ago

Baza Beram

Znanstveni centar izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo

izvor*

Brevijar, II. ljubljanski (II. beramski), I. dio; Breviarium glagoliticum

položaj teksta*

2 a ✓ ← →

2a

1. otvt' . vz'vesti nm̄ brš . +
2. vaz'mête vrata knezi vša +
3. i vaz'mête se vrata vêčnaé +
4. otvt' iže crstvovati +
5. hote slva oču i snu čt . +
6. zemla vša pusta +
7. gradi vaši +
8. ognemъ požzeni stranu +
9. vašu tuždi préd' +
10. vami poēdetъ i opusteteſtъ +
11. isprovržena ot tuždihъ +
12. lûdi i ostavlena budetъ +
13. deči sionska ēko kuča +
14. va vinogradê i ēko agodê +
15. hraniliče va vr'togradê +
16. i ēko gradb iže povoūet' +
17. se aće ubo ne gъ +
18. savaetъ ostavil' bi nm' +
19. sêmne lêk' sodom'lane bihomъ +
20. i gomoramъ upodobili +
21. se bihomъ poslušaite +
22. slvse gna k'nezi sodomsci +
23. primête ušima začnъ +

Digitizirani Rječnik i glagoljastvo!

Ana Mihaljević

amihaljevic@stin.hr

Staroslavenski institut